

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Asan/13/2018
Identifikačné číslo spisu: 7015200917
Dátum vydania rozhodnutia: 12.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7015200917.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a členiek senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci sťažovateľa (pôvodne žalobcu): Peter Palenčár, Spišská Nová Ves, P. Jilemnického 2352/15, IČO: 45 375 054, zastúpeného advokátskou kanceláriou Vasil, Šimonovič & partners, s.r.o., so sídlom Košice, Kuzmányho 29, proti žalovanému: Národný inšpektorát práce, Košice, Masarykova 10, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/3480, O-201/2015 z 3. júla 2015, konajúc o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 7S/99/2015 z 10. januára 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 7S/99/2015 z 10. januára 2018 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „správny súd“) napadnutým rozhodnutím sp.zn. 7S/99/2015 z 10. januára 2018 podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. <. Správny súdny poriadok (ďalej aj „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OPS/BEZ/2015/3480, O-201/2015 z 3. júla 2015. Právo na náhradu trov konania správny súd účastníkom nepriznal.

2. Rozhodnutím č. OPS/BEZ/2015/3480, O-201/2015 z 03. júla 2015 žalovaný podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil rozhodnutie Inšpektorátu práce Košice z 23. marca 2015, č.k. 9/15/O, ktorým bola žalobcovi podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v

znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o inšpekcii práce“) uložená pokuta vo výške 5 000 eur za porušenie § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktoré spočívalo v tom, že účastník konania využíval závislú prácu fyzických osôb V. R. a A. D., ktoré pre žalobcu 10. decembra 2014 o 10.05 hod. vykonávali prácu na stavbe Základná škola s materskou školou Prakovce a nemal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

3. Z odôvodnenia rozhodnutia správneho súdu vyplýva, že správny súd v konaní podľa § 177 a nasl. SSP po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a oboznámení sa administratívnym spisom žalovaného i správneho orgánu prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba žalobcu dôvodná nie je.

4. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že v dňoch 10. decembra 2014 a 12. decembra 2014 bola u žalobcu vykonaná Inšpektorátom práce Košice inšpekcia zameraná na kontrolu dodržiavania zákazu nelegálneho zamestnávania podľa ustanovení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, o výsledku ktorej bol 12. decembra 2014 vyhotovený Protokol č. IKO-450-53-1.2P-A25-14, z obsahu ktorého vyplýva, že 10. decembra 2014 o 10.05 hod. bola vykonaná kontrola fyzických osôb nachádzajúcich sa na pracovisku kontrolovaného subjektu - žalobcu na stavbe Základnej školy s materskou školou Prakovce, kde pre zamestnávateľa vykonávali závislú prácu dve fyzické osoby, a to V. R. bez uzatvoreného pracovného vzťahu a A. D., rovnako bez uzatvoreného pracovného vzťahu. Z bodu B citovaného protokolu vyplýva, že žalobca ako fyzická osoba, ktorá je podnikateľom porušil zákaz nelegálneho zamestnávania tým, že využíval závislú prácu menovaných fyzických osôb, ktoré pre neho v uvedený deň vykonávali prácu na vyššie špecifikovanej stavbe a nemal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, čo je v rozpore s § 3 ods. 2 v nadväznosti na § 2 ods. 2 písm. a/ zákona o nelegálnej práci. Predmetný protokol bol so žalobcom prerokovaný 12. decembra 2014 a tento vychádza zo zápisnice o podaní informácie z 10. decembra 2014 spísaných s V. R., A. D. a žalobcom ako SZČO.

5. Z obsahu zápisnice o podaní informácie spísanej s V. R. 10. decembra 2014 o 10.05 hod. vyplýva, že tento do zápisnice uviedol, že na pracovisku je od 09.30 hod., vykonáva prácu pre samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá pracuje dolu, pričom jej meno nevedel uviesť s tým, že o odmene sa ešte nedohodli.

6. Zo zápisnice z rovnakého dňa spísanej o 10.05 hod. s A. D. vyplýva, že menovaný išiel vyložiť tehly dnes prvý deň, dohodol sa po známostiach s pánom W. W., pričom nemal s ním nič podpísané. Dohodol sa, že príde na výpomoc, doviezol ho menovaný, pričom uviedol, že na odmene resp. že sumu ešte presne nedohodli. Rovnako uviedol, že dnes je tu od rána, t.j. od 10.00 hod.

7. Zo zápisnice o podaní informácie spísanej so žalobcom ako zamestnávateľom vyplýva, že na tomto pracovisku bol 10. decembra 2014 prvý deň. Páni R. a D. mu pomohli vyložiť kvádre, prišli so šoférom, čo priviezol kvádre, pričom on ich má odviezť domov. Zároveň uviedol, že podpísané nemajú nič a že dostanú po 10,- €.

8. Listom z 11. februára 2015 bolo účastníkovi, t.j. žalobcovi oznámené začatie správneho konania vo veci uloženia pokuty pre porušenie už vyššie (v protokole) špecifikovaných povinností, ktoré bolo žalobcovi doručené 18. februára 2015.

9. Z písomného vyjadrenia k oznámeniu o začatí správneho konania zo 6. marca 2015 vyplýva, že žalobca si nie je vedomý žiadneho nedostatku, na základe ktorého by mu mal inšpektorát práce udeliť pokutu vo výške spomínanej v uvedenom písomnom oznámení o začatí správneho konania. Žalobca namietal posúdenie skutkového stavu správnym orgánom s poukazom na to, že práca, ktorá bola vykonávaná menovanými fyzickými osobami nenapĺňala znaky závislej práce podľa osobitného predpisu tým, že v danom prípade absentuje vzťah nadriadenosti a podriadenosti zamestnávateľa a zamestnanca, stanovenie mzdy alebo odmeny za výkon práce, pričom v danom prípade nešlo o opakovanie určitých

činností, keďže fyzické osoby boli v deň kontroly na stavbe prvý deň, čo je zrejmé z ich vyjadrení. Žiadna mzda alebo odmena za výkon práce nebola dohodnutá, ani následne vyplatená za výpomoc, ktorú fyzické osoby žalobcovi poskytli, a teda prinajmenšom tieto znaky závislej práce neboli naplnené. Žalobca poukázal na to, že správny orgán nevezal do úvahy, že žalobca bol v zmysle ustanovení zákona o inšpekcii práce v postavení kontrolovaného subjektu po prvýkrát, pričom správny orgán nezohľadnil ekonomickú situáciu malých podnikov a živnostníkov, tento vyrubuje pokuty za nedostatky bez akýchkoľvek následkov týkajúcich sa len formalizovaného znenia právnych predpisov, ktoré v konečnom dôsledku pri chvíľkovej neopatrnosti vedú k finančnej sankcii, ktorá má pre malé podniky likvidačný charakter. Poukázal tiež na neprípustné konštatovanie porušenia zákazu nelegálneho zamestnávania bez riadneho dokazovania a preukázania skutočností rozhodujúcich pre danú vec. Ako prílohu k vyjadreniu pripojil čestné prehlásenia V. R. a A. D. zo 6. marca 2015, ktorých obsah je totožný, a v ktorých čestne prehlasujú, že 10. decembra 2014 boli vypomôcť na stavbe - Základná škola s materskou školou Prakovce svojmu známemu, pričom za túto výpomoc im nebola ponúknutá ani vyplatená žiadna odmena a túto vykonali bezodplatne.

10. Správny orgán prvého stupňa vydal 23. marca 2015 rozhodnutie č. 9/15/O, ktorým žalobcovi uložil pokutu vo výške 5 000,- € za porušenie právnych povinností tak, ako boli špecifikované v protokole o výkone inšpekcie práce, ktoré považoval správny orgán prvého stupňa za kvalifikované nelegálne zamestnávanie. Správny orgán prvého stupňa konštatoval, že vzťah podriadenosti a nadriadenosti v danom prípade bol prítomný, nakoľko v opačnom prípade nie je jasné, na základe čoho zamestnanci vedeli kedy majú prácu vykonávať, kedy majú kvádre vyložiť a kam. Pokyny k pracovnej úlohe im mohol vydať jedine žalobca, ako dodávateľ prác na stavbe. Podľa jeho názoru opakovanie určitých povinností sa musí vzťahovať na konkrétnu prácu, nie na samotný pracovnoprávny vzťah. Poukázal na to, že aj dohoda o vykonaní práce sa uzatvára výlučne na jednorazovú úlohu a podľa výkladu účastníka konania by potom v tomto prípade nešlo o závislú prácu. Pokiaľ žalobca potreboval zamestnancov na jednorazovú úlohu, mohol s nimi uzavrieť dohodu o vykonaní práce. V tomto prípade zamestnanci vykonávali prácu bez uzatvorenia pracovnoprávneho vzťahu a prihlásenia v sociálnej poisťovni. Zdôraznil, že dodržiavanie zákazu nelegálneho zamestnávania patrí k základným povinnostiam zamestnávateľa, nakoľko ich porušenie môže mať závažné sociálne dopady, napríklad v prípade pracovného úrazu a ohrozenia nárokov zamestnanca pri absencii úrazového poistenia. Zároveň poukázal na to, že odmena bola preukázaná, pretože samotný účastník konania uviedol, že im vyplatí po 10 EUR. Odmenu potvrdil aj A. D.. To, že nebola dohodnutá presná výška odmeny neznamená, že sa nejedná o závislú prácu. O odplatnosti nemožno hovoriť iba vtedy, ak je vzťah trvalo bezodplatne a od počiatku takto vnímaný obomi stranami, priateľská výpomoc, rodinný príslušník a podobne. Predmetná pokuta bola žalobcovi uložená na spodnej hranici zákonom stanovenej sadzby a túto nebolo možné znížiť, prípadne upustiť od jej uloženia, vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona o inšpekcii práce. Okolnosti, na ktoré poukázal žalobca správny orgán zohľadnil už pri návrhu výšky pokuty, ktorá sa ukladá v minimálnej výške. Pri uložení výšky pokuty bolo zohľadnené, že ide o dvoch nelegálne zamestnávaných zamestnancov, že sa nejedná o opakované zistenie toho istého nedostatku, že ide o krátku dobu protiprávnosti a zohľadnené bolo aj to, či sankcia spĺňa požiadavku represie, ale aj preventívny účel. Táto pokuta podľa správneho orgánu prvého stupňa má cieľ najmä preventívne pôsobiť na zamestnávateľa, aby sa v budúcnosti vyhýbal opakovaniu obdobných nedostatkov na úseku nelegálneho zamestnania. Uloženie pokuty v stanovenej výške považoval za nevyhnutné z dôvodu postihu takéhoto konania účastníka konania, ale aj z dôvodu potreby a nevyhnutnosti preventívneho pôsobenia orgánov inšpekcie práce na zamestnávateľov. Zastáva názor, že ukladaný postih bude motivovať postihovaného k vyššej opatrnosti a pozornosti i k väčšej zodpovednosti.

11. Proti citovanému rozhodnutiu podal žalobca 9. apríla 2015 odvolanie, ktorého dôvody korešpondujú s dôvodmi podanej žaloby. O tomto odvolaní rozhodol žalovaný napadnutým rozhodnutím.

12. Správny súd uviedol, že na pojednávaní 10. januára 2018 zástupca žalobcu zotrval na podanej žalobe v celom rozsahu a z dôvodov v nej uvedených navrhol napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť žalovanému na ďalšie konanie. Zdôraznil, že rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa sú nezákonné, pretože týmito

správnymi orgánmi nebol preukázaný výkon nelegálnej práce a to vo vzťahu k času, kedy boli spísané zápisnice o podaní informácie, pretože ako to vyplýva z ich obsahu, tieto boli vyhotovené v čase, keď menované osoby boli na pracovisku veľmi krátky čas a žiadnu prácu ešte nevykonávali. Poukázal na to, že v prípade administratívneho trestania neprichádza do úvahy príprava alebo pokus správneho deliktu tak, ako je to v trestnom konaní a preto takéto konanie ani nie je možné sankcionovať. Poukázal zároveň na to, že išlo o výpomoc, pričom žalovaný ak mal pochybnosti o pravdivosti tvrdenia menovaných osôb, ktoré bolo obsiahnuté v čestnom prehlásení, ktoré bolo správne orgánu doručené ako príloha vyjadrenia k oznámeniu o začatí správneho konania, rozpor medzi týmito vyjadreniami a vyjadreniami v zápisniciach o podaní vysvetlenia mal možnosť v priebehu správneho konania odstrániť. Spochybnil aj právne posúdenie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa v predmetnej veci s poukazom na to, že ak aj práca mala byť odplatnou činnosťou, nie akákoľvek činnosť je činnosťou závislou, a to aj keď je vykonávaná za odmenu. Uvedené osoby mohli vykonávať pre žalobcu prácu na základe príkaznej zmluvy v zmysle Občianskeho zákonníka, prípadne mandátnej zmluvy podľa Obchodného zákonníka, avšak tieto neboli podnikateľmi, takže do úvahy prichádza iba príkazná zmluva. Poukázal na judikát Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3SŽf/80/2008, kde sa najvyšší súd touto otázkou zaoberal.

13. V danom prípade nebolo zrejmé, že by išlo o simulovanú činnosť alebo že by žalobca chcel obísť zákonom takýmto spôsobom. Ak by aj bola odplata dohodnutá, išlo o občianskoprávny vzťah a nie o obchádzanie zákona.

14. Zástupca žalovaného zotrval na písomnom vyjadrení, ktoré bolo súdu doručené a v jeho zmysle navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Poukázal na to, že čestné prehlásenie nebolo akceptované z dôvodov, ktoré boli uvedené v napadnutom rozhodnutí žalovaného i správneho orgánu prvého stupňa. Do úvahy boli vzaté výpovede menovaných osôb, pretože tieto boli spontánne a tieto osoby boli pred podaním vysvetlenia riadne poučené. Ak by bola pripustená prax prezentovaná žalobcom v súvislosti s dodatočnými vyjadreniami, nebolo by možné preukázať výkon nelegálnej práce, pretože tieto praktiky by boli zamestnávateľmi zneužívané. Pokiaľ zástupca žalobcu uviedol, že menované osoby vykonávali pre žalobcu prácu na základe príkaznej, resp. mandátnej zmluvy, v tejto súvislosti zdôraznil, že v priebehu celého správneho konania táto skutočnosť žalobcom prezentovaná nebola a žalovanému, ani správne orgánu prvého stupňa neboli predložené žiadne takéto zmluvy. Zdôraznil, že ak by žalobca chcel využiť prácu uvedených osôb jednorazovo mal s nimi možnosť uzavrieť dohodu o vykonaní práce.

15. Správny súd preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa v medziach podanej žaloby a po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že tieto rozhodnutia boli vydané v súlade s platnou právnou úpravou. Podľa názoru súdu správne orgány dostatočne zistili skutkový stav veci a z neho vyvodili správny právny záver, s ktorým sa súd stotožňuje. Napadnuté rozhodnutia zodpovedajú zákonu aj po ich formálnej stránke. Žalovaný i správny orgán prvého stupňa sa podľa názoru súdu dostatočným spôsobom vysporiadali so všetkými námietkami vznesenými žalobcom v podanom vyjadrení k oznámeniu o začatí správneho konania i odvolaní, ako to vyplýva z odôvodnenia ich žalobou napadnutých rozhodnutí, a to citáciou dotknutých právnych noriem ako aj ich logickým výkladom a správnym aplikovaním na prejednávany prípad.

16. Vyhodnotiac vykonané dôkazy jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti dospel súd k záveru, že argumentácia žalobcu nie je spôsobilá vyvrátiť dôvody, na základe ktorých žalovaný zamietol jeho odvolanie a napadnuté rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil. V konaní bolo dostatočným spôsobom preukázané, že žalobca spáchal predmetný správny delikt tak, ako bol špecifikovaný v rozhodnutí správneho orgánu prvého stupňa i žalovaného, t.j. že využíval závislú prácu fyzických osôb V. R. a A. D., ktoré pre žalobcu 10. decembra 2014 o 10.05 hod. vykonávali prácu na stavbe Základná škola s materskou školou Prakovce a nemal s nimi založený pracovnoprávny vzťah podľa osobitného predpisu, t. j. zákona č. 311/2001 Z.z. (Zákonníka práce) v znení neskorších predpisov.

17. Táto skutočnosť vyplynula zo zistení inšpektorátu práce počas kontroly nelegálneho zamestnávania u žalobcu a je dôkazovo podložená protokolom, zápisnicami o podaní informácie o vysvetlení dôvodu

prítomnosti fyzickej osoby na pracovisku spísanými 10. decembra 2014 s V. R. a A. D., ktorí sa nachádzali na predmetnom pracovisku i so žalobcom ako podnikateľským subjektom. Z vyjadrení všetkých týchto osôb vyplýva, že v danom prípade V. R. a A. D. pre žalobcu vykonali predmetnú vyššie prezentovanú činnosť, a síce vyloženie tehál, čo bolo zrealizované do výkonu inšpekcie a jednoznačne to vyplýva predovšetkým z vyjadrenia samotného žalobcu, ktorý uviedol, že menované osoby mu pomohli vyložiť kvádre. Z vyjadrenia týchto osôb zároveň vyplýva, že nešlo o osoby blízke žalobcovi, ani o jeho rodinných príslušníkov, pričom nepochybne bolo preukázané aj to, že im za uvedenú činnosť mala byť poskytnutá odmena, čo vyplýva predovšetkým z vyjadrenia žalobcu. Aj podľa názoru súdu v danom prípade boli naplnené všetky znaky závislej práce tak, ako to konštatoval žalovaný ako aj správny orgán prvého stupňa vo svojich vyjadreniach, resp. v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

18. Pokiaľ ide o žalobcom predložené čestné prehlásenia, ako príloha písomného vyjadrenia k oznámeniu o začatí správneho konania, tieto súd z rovnakých dôvodov ako správne orgány nepovažoval za dôkazy, ktoré by spochybnili závery správnych orgánov, tieto čestné prehlásenia odporujú prvotným vyjadreniam menovaných osôb obsiahnutých v zápisnici o podaní informácie, a to predovšetkým v tom, že pokiaľ v čestných prehláseniach zo 6. marca 2015 tvrdia, že boli pomôcť svojmu známemu na stavbe, toto odporuje ich vyjadreniam obsiahnutým v citovaných zápisniciach o podaní informácie, kde jeden tvrdí, že menovaného pozná cez svojho známeho a označil ho menom, pričom druhý nepoznal ani meno tohto žalobcu. Rovnako ich prvotnému vyjadreniu nezodpovedajú ani skutočnosti týkajúce sa odmeny za vykonanú prácu a ich tvrdenie, že táto výpomoc bola vykonaná bezodplatne, ktorá skutočnosť v podstate na posúdenie predmetnej veci ani nemá žiadny vplyv. V tejto súvislosti súd poukazuje na vyjadrenie samotného žalobcu, ktorý uviedol, že im zaplatí 10,- €, pričom obe tieto fyzické osoby, ktoré boli kontrolované sa vyjadrili, že na odmene sa ešte nedohodli, konkrétne A. D. uviedol, že sumu za výpomoc ešte presne nedohodol. Z uvedeného je potrebné vyvodit' záver, že napadnuté rozhodnutia boli vydané v súlade s platnou právnou úpravou.

19. Správny súd konštatoval, že spáchanie predmetného správneho deliktu bolo správnymi orgánmi v danom prípade jednoznačne preukázané. Podľa názoru súdu náležitým spôsobom bola odôvodnená aj výška uloženej sankcie, ktorá bola uložená na spodnej hranici určeného sankčného rozpätia za uvedený správny delikt, sankcia bola správnymi orgánmi dostatočne a presvedčivo odôvodnená. Správne orgány vyhodnotili všetky kritériá pre určenie výšky pokuty uvedené v § 19 ods. 6 zákona o inšpekcii práce a túto určili so zohľadnením toho, že išlo o dvoch nelegálne zamestnávaných zamestnancov, že sa nejednalo o opakované zistenie toho istého nedostatku, že išlo o krátku dobu protiprávnosti. V danom prípade, vychádzajúc z platnej právnej úpravy nebolo možné uložiť nižšiu sankciu, ani upustiť od potrestania.

II.

20. Proti rozsudku správneho súdu podal sťažovateľ prostredníctvom splnomocneného právneho zástupcu riadne a včas kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g/, h/ a f/ SSP. Sťažovateľ mal za to, že správny súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a navrhol aby kasačný súd vec vrátil správne súdu na ďalšie konanie, priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

21. Sťažovateľ úvodom namietal, že rozsudok správneho súdu je nezákonný, z dôvodu, že v správnom ani v súdnom konaní nebol preukázaný výkon nelegálnej práce, a to vo vzťahu k času spísania zápisnic o podaní informácie, ktoré boli podľa sťažovateľa spísané v čase, kedy boli menované osoby na pracovisku veľmi krátky čas a žiadnu prácu ešte nevykonávali. Rozpory v osobami tvrdenom čase príchodu neboli odstránené a práve tento nedostatok mohol podľa sťažovateľa mať významný vplyv na konečné rozhodnutie prvostupňového orgánu o uložení/neuložení pokuty, resp. na výšku uloženej pokuty. Samotná prítomnosť na pracovisku a úmysel vykonávať prácu podľa sťažovateľa nemôže byť nelegálnym zamestnávaním, príprava a pokus správneho deliktu neprichádza do úvahy.

22. Nadalej trval sťažovateľ na svojej argumentácii prezentovanej v žalobe, že nešlo o závislú prácu, ale o výpomoc na základe známosti a nesúhlasil so závermi správneho súdu, že by znaky závislej práce boli

jednoznačne naplnené a preukázané. Sťažovateľ nesúhlasil ani so záverom správneho súdu o tom, že šlo o činnosť odplatnú, mal za to, že uvedené osoby mohli vykonávať pre sťažovateľa prácu na základe príkaznej zmluvy v zmysle Občianskeho zákonníka a v tejto súvislosti odkázal na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžf/80/2008.

23. Z hodnotených dôkazov pre vydanie rozsudku podľa sťažovateľa nevyplýva, že by bola splnená podmienka, kedy by žalobca zadával pokyny svojim zamestnancom a následne kontroloval ich splnenie. Sťažovateľ mal taktiež za to, že dôkazy nepreukázali ani ďalšie indikátory preukazujúce naplnenie podmienok závislej práce a to najmä jej hlavný znak - vzťah nadriadenosti a podriadenosti. Obdobného názoru bol sťažovateľ aj pri ďalšom znaku závislej práce, a to pracovnom čase, kedy osoby uviedli rozdielny čas príchodu na pracovisko. Pokiaľ sa dohody o odmene týka, v tejto súvislosti, obdobne ako pri ďalších indikátoroch závislej práce sťažovateľ zotrval na žalobných námietkach.

24. Záverom argumentoval sťažovateľ, že zápisnice boli spísané priamo v teréne a k vyjadreniam priamo na stavbe považoval za potrebné uviesť, že boli spísané priamo v teréne, pričom skutočnosti v nich uvedené môžu byť skreslené, dôveryhodnosť vyjadrení je otázna a neprevertiteľná a nemožno sa chytať každého slova z vyhlásení, ako to spravil správny orgán a vyvodzovať z nich skutkové závery. Zápisnice sú spísané rukou inšpektormi práce, sú teda podľa sťažovateľa ťažko čitateľné a nie je zjavné či skutočne a presne odzrkadľujú to, čo na stavbe odznelo, keďže ich dotknuté osoby nemuseli správne prečítať a preto ich podľa sťažovateľa nemožno považovať za dostatočné zistenie skutkového stavu.

III.

25. Vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol žalovaný, že rozsudok správneho súdu považuje za vecne správny a zákonný a navrhol aby kasačný súd podanú kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

IV.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 <.SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia 12. september 2019 bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 137 ods. 2 a 3 SSP).

27. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

28. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z. (Zákonníka práce), účinného v čase spáchania správneho deliktu, závislá práca je práca vykonávaná vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, osobne zamestnancom pre zamestnávateľa, podľa pokynov zamestnávateľa, v jeho mene, v pracovnom čase určenom zamestnávateľom, za mzdu alebo odmenu.

29. Podľa § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nelegálnym zamestnávaním je zamestnávanie právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom, ak využíva závislú prácu fyzickej osoby a nemá s ňou založený pracovnoprávny vzťah alebo štátnozamestnanecký pomer podľa osobitného predpisu.

30. Podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona právnická osoba, ktorá je podnikateľom nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 2 a 3, fyzická osoba nesmie nelegálne zamestnávať podľa § 2 ods. 3.

31. Podľa § 19 ods. 2 písm. a/ bod 1 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, inšpektorát práce uloží pokutu zamestnávateľovi alebo fyzickej osobe za porušenie zákazu nelegálneho zamestnávania od 2 000 do 200 000 € a ak ide o nelegálne zamestnávanie dvoch a viac fyzických osôb súčasne, najmenej 5 000 €.

32. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

33. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

34. Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku. S týmito sa najvyšší súd stotožňuje v celom rozsahu a nemá za to, že by prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil.

35. Kasačný súd v danej veci zastáva názor, že z doposiaľ zadovážených skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, je možné ustáliť záver, že žalobca sa dopustil nelegálneho zamestnávania fyzických osôb podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/2005 Z.z. <. Z vyjadrení fyzických osôb V. R. a A. D., ako aj samotného sťažovateľa možno vyvodit', že uvedené osoby skutočne vykonávali pre žalobcu závislú prácu.

36. Zákonná definícia pojmu závislá práca je vymedzená ako práca vykonávaná:

- vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca (vzťah subordinácie),
- osobne zamestnancom pre zamestnávateľa,
- podľa pokynov zamestnávateľa,
- v mene zamestnávateľa,
- v pracovnom čase určenom zamestnávateľom,
- za mzdu alebo odmenu.

37. Účelom zákonnej definície pojmu závislej práce je stanoviť kritériá, aby v aplikačnej praxi bolo možné objektívne rozlišovať medzi prácou jednotlivca vykonávanou v pracovnoprávnom vzťahu a medzi inými pracovnými aktivitami jednotlivca, ktoré v pracovnoprávnom vzťahu vykonávané nie sú. Zákoník práce tzv. pozitívnym spôsobom vymedzuje rozsah pracovnoprávných vzťahov, v akých môže byť závislá práca vykonávaná. Ide taxatívne o pracovný pomer a o obdobné pracovné vzťahy a o tzv. iné pracovnoprávne vzťahy; výkon závislej práce v takýchto iných pracovnoprávných vzťahoch však môže byť len výnimočný a len za podmienok ustanovených v Zákoníku práce.

38. K sťažnostnému bodu týkajúcemu sa odmeny za vykonanú prácu, uvádza kasačný súd, že za rozhodujúcu považuje skutočnosť, že obe fyzické osoby uviedli, že sa na odmene ešte nedohodli a sám žalobca v zápisnici uviedol výšku odmeny v sume 10,- €. Z vyjadrení oboch fyzických osôb, ako aj sťažovateľa vyplýva, že uvedené fyzické osoby vykonávali činnosť pre sťažovateľa, čo aj sám sťažovateľ potvrdil v zápisnici, keď v čase spisovania zápisnice uviedol, že mu V. R., ako aj A. D. pomohli vyložiť kvádre. Za účelovú vo svetle materiálov nachádzajúcich sa v administratívnom spise považuje kasačný súd aj argumentáciu o kamarátskej výpomoci, keď A. D. v zápisnici uviedol, že sa dohodol so sťažovateľom po známostiach a V. R. dokonca uviedol, že meno sťažovateľa nevie. Pokiaľ sa vzťahu podriadenosti a nadriadenosti v danom prípade týka, kasačný súd o jeho prítomnosti nemá pochyb, nakoľko obe fyzické osoby prišli na pracovisko a jedine z úkonov daných sťažovateľom, o ktorom uviedli, že pre neho pracujú, mohli vedieť akú prácu majú vykonávať. Teda kedy a na aké miesto majú kvádre vyložiť.

39. Sťažovateľ sa v kasačnej sťažnosti teoreticky zamýšľal nad tým, že uvedené fyzické osoby mohli vykonávať prácu pre sťažovateľa na základe príkaznej zmluvy podľa Občianskeho zákonníka, prípadne mandátnej zmluvy podľa Obchodného zákonníka, avšak do úvahy podľa sťažovateľa prichádza iba príkazná zmluva, keďže osoby neboli podnikateľmi. Takúto úvahu sťažovateľa vníma kasačný súd ako dosiaľ ničím nepodloženú a nepreukázanú, pričom priestor na rozvinutie tejto myšlienky, za predpokladu jej pravdivosti, mal sťažovateľom v doterajšom konaní, avšak neučinil tak.

40. V teórii správneho práva hmotného prevažuje vymedzenie, podľa ktorého správnym deliktom je protiprávne konanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorého znaky ustanovuje zákon a za ktorého ukladá správny orgán sankciu ustanovenú normou správneho práva. Z uvedenej definície sa odvodzujú všeobecné pojmové znaky, medzi ktoré okrem iného patrí aj sankcia (sankcionovateľnosť). Aj keď hlavným poslaním verejnej správy nie je trestať, čo súvisí so zásadou subsidiarity správneho trestania, keď správny trest má miesto len tam, kde nepostačujú iné nástroje a prostriedky dovolené právom, zákony v niektorých prípadoch limitujú úvahu správneho orgánu o výške pokuty, ustanovením jej dolnej hranice.

41. V danom prípade prvostupňový správny orgán uložil pokutu v sume 5 000,- €, čo je na dolnej hranici zákonom stanovenej sankcie, preto nezostávalo kasačnému súdu nič len konštatovať, že rozhodnutie, ako aj postup prvostupňového správneho orgánu a žalovaného boli v súlade so zákonom.

42. Kasačný súd v súvislosti s poslednou sťažovateľovou námietkou ohľadne záveru, že nebol dostatočne zistený skutkový stav uvádza, že boli zohľadnené, z hľadiska ich obsahu, vyjadrenia fyzických osôb v zápisniciach o podaní informácie. Zápisnice potvrdzujúce skutočnosti, ktoré vyplynuli z kontroly vykonávanej inšpektorátom práce na nelegálne zamestnávanie, v konaní spochybnené žiadnym dôkazom neboli. Listinné dôkazy (zápisnice o podaní informácie fyzických osôb - zamestnancov z 10. decembra 2014) považuje kasačný súd za relevantné, ktorých objektivita nebola spochybnená v správnom konaní a určite nemôže byť spochybnovaná sťažovateľovou argumentáciou v bode 23. tohto rozhodnutia. Podľa kasačného súdu je argumentácia v kasačnom konaní účelová a je treba poznamenať, že ak by boli zápisnice spísané rukou pre sťažovateľa, alebo kontrolované fyzické osoby akokoľvek nezrozumiteľné, prípadne nejasné a ako uvádza sťažovateľ „ich nemuseli správne prečítať“, je predpoklad, že by sa pod ne nepodpisali a túto skutočnosť by namietali už v administratívnom konaní a nie až v konaní pred kasačným súdom.

43. O priznaní odkladného účinku kasačný súd nerozhodoval, pretože v zmysle ust. § 446 ods. 2 písm. c/ má kasačná sťažnosť odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu krajského súdu vo veci samej, vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach správneho trestania.

44. Najvyšší súd v danej veci zastáva názor, že zo zadovážených skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, je možné ustáliť záver, že sa sťažovateľ dopustil nelegálneho zamestnávania fyzických osôb podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. a/ zákona o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní. Najvyšší súd teda s poukazom na vyššie uvedené dôvody podľa § 461 SSP zamietol kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku správneho súdu, keďže nezistil také okolnosti, ktoré by mohli zmeniť záver správneho súdu.

45. O náhrade trov konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 veta prvá SSP tak, že žalobcovi, ktorý nebol v konaní úspešný nepriznal náhradu trov kasačného konania. Žalovanému možno priznať náhradu trov kasačného konania len výnimočne (§ 168 SSP).

46. Senát najvyššieho súdu prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostředek není přípustný.